

המדיר פרק שביעי כתובות

עה

עין משפט נר מצוה

מג א [טושיע יו"ד סי'
רכח סעי' כאל];
מג ב מ"י פ"ז מהל'
אשמות ה' א' סגמ
עשין מח טושיע אה"ע סי'
לט סעי' ד;
מד ג מ"י פ"ז מהל'
ביאת המקדש כלי"ב
י' סגמ לאוין פס';
מה ד מ"י פ"ז ס"ג ה'
א;
מו ה מ"י פ"ז ס"ג ה'
י';
מו ז ח ט י ב מ"י פ"ז
מג"א אשמות ה' ז
סגמ עשין מח טושיע
אה"ע סי' לט סעי' ד;
מה ד מ"י פ"ז ס"ג ה'
ד סגמ ס"ג טושיע
עס סי' ק"ח סעיף ח;

לעזי רש"י

וורוא"ה [וירוא"ה].
יבלח.
אגרא"א. חומק.
הוסיפו עליהן זיעה ושומא
סרק (של שלקת).

תוספות ר"ד

שכל המומין וכו'. וכו'.
בבכורות מפריש להו. תנא
הוסיפו עליהן זיעה ושומא
וריה הפה חניא שומא
קטנה שיש בה שיער היו
מום גדולה ואין בה שיער
ה"ז מום קטנה אין זה מום
אחריו גדולה פ"י רשב"ג
עד כאשר האטיילקי א'
א"רית הא מילתא מגברא
רבא שמנא ליה ומנו
שילא (שומא בלב) נשכה
לב[ב] נעשה מקומו צלקת
ה"ז מום חני ברת ביראה
בין דדי אשה טפח
סבר ר"א בריה דרבא
קמיה דר"א למימר טפח
למעלותא פ"י שהוא יו
לאשה. א"ל גבי מומין
חניא וכמה הוא יו אמר
אביי ג' אצבעות תניא ר"ג
אומר ל' אשה שרדיה
גסים משל חברתה היו
מום וכמה א"ר מיישא
בר בריה דרבי"ל משמיה
דריב"ל טפח: מתני' היו
בה מומין ועודה בבית
אביה האב צריך להביא
ראיה שמשתארה היו
בה מומין הללו ונסתחפה
שרדהו נכנסה לרשות הבעל
צריך להביא ראיה שעד
שלא תתארה היו בה מומין
הללו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ. וחכ"א
בר"א בבמוין שבסתר

אי הכי סיפא דקתני אבל הוא שהלך בו'. דצשלמא אי טעמא
משום דלזין אדם רואה שמתכוזה אשתו צב"ד צבעל לא שייך
זילתא לזין שרגיל ללכת צב"ד כל שעה לזרכו: כאן בזיעה
עוברת. שיקול להעצירה ע"י רחילת מים דלחתי לא ידע דלפטר

לעצורי צקיוהא דחמרל דהיהל לא
פסלה צקניהם שהעבודה לפי שעה
הוא אפשר שמרחיאה ועוברת ואין
לפרש עוברת שעשויה להתרפאות
דהיינו נוקי מתני' צשאינה עוברת הא
צין קצועין צין עוברין קתני ועי"ל
דזיעה עוברת שעשויה להתרפאות
ואפילו לא העצירה כשר לעבודה
ללא מלאכה כולי האי ומוזהס הוי
דווקא זיעה שאינה עוברת והא
דקתני צין קצועין צין עוברין אכל
מומין דקתני התם קאי וה"פ צין
קצועין ששניין צזותה משנה צין
עוברין ששניין עס כגון ט' חזורים:
**וחכמים אומרים בר"א בבמוין
שבסתר בו'.** נראה
לרצינו יחמך דר"מ לא פליג אמומין
שנגלוי דמודה לזין יכול לטעון
דראה וניפיים הוא כדלמר סממא
דהש"ס צגמרל ועוד דלי פליג
אמומין שנגלוי אס כן משכמת לה
סימפון צעצדים צמומין שנגלוי
לר' מאיר ולא פליג אלא ציש מרחן:
אבל

תנא וכולן מזנות ותולות בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו': תנא הוסיפו
עליהן זיעה ושומא וריח הפה והני בכחני לא פסלי והתנן הווקן יזהחולה
והמוזהם ותנן מומין אלו בין קצועין בין עוברין פסולין באדם א"ר יוסי
בר' חנינא לא קשיא כאן בזיעה עוברת כאן בזיעה שאינה עוברת רב אשי
אמר זיעה אמוזהם קא רמית יהתם גבי כהנים אפשר לעברה בקיוהא דחמרא
לא אפשר האי שומא היכי דמיא אי דאית בה שער הכא והכא פסלה אי
דלא אית בה שער אי שומא גדולה היא הכא והכא פסלה אי שומא קטנה
היא הכא והכא לא פסלה דתניא ישומא שיש בה שער ה"ז מום אין בה שער
גדולה ה"ז מום קטנה אין זה מום ואיזוהי גדולה פירש רשב"ג יעד כאיטר
האיטילקי א"ר יוסי בר' חנינא בעומדת על פדחתה פדחתה ראה וניפיים הוא
א"ר פפא בעומדת לה תחת כפה של ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין דלא
מתחזיא א"ר חסדא הא מילתא מגברא רבה שמיע לי ומנו ר' שילא ה"שכה
כלב נעשה מקומו צלקת הרי זה מום א"ר חסדא קול עבה באשה ה"ז מום
שנאמר כ"י קולך ערב ומראך נאוה: תני ר' נתן ביראה בין דדי אשה טפח
סבר רב אחא בריה דרבא קמיה דרב אשי למימר טפח למעלותא א"ל
רב אשי ג' מומין תניא וכמה אמר אביי שלש אצבעות תניא ר' נתן
אומר כ"ל אשה שרדיה גסין משל חברותיה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר
בריה דרבי יהושע בן לוי משמיה דר' יהושע בן לוי טפח ומו איכא כי האי
גוונא אין דאמר רבה בר בר חנה אני ראיתי ערביא אחת שהפשילה דדיה
לאחוריה והניקה את בנה וזלציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה
עליון א"ר מיישא בר בר רביה דר' יהושע בן לוי אחד הנוולד בה ואחד
המצפה לראותה אמר אביי אחד מינייהו עדיף כתרי מינן אמר רבא וחד
מינן כי סליק להתם עדיף כתרי מינייהו דהא רבי ירמיה דכי הוה הכא לא
הוה ידע מאי קאמרי רבנן כי סליק להתם קרי לן בבלאי טפשיא:
מתני' יהיו בה מומין ועודה בבית אביה האב צריך להביא ראיה
שמשתארה היו בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל הבעל
צריך להביא ראיה שעד שלא נתארה היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ וחכמים אומרים כמה דברים אמורים בבמוין שבסתר
אבל

זה ואחד המנפה לראותה יקרא מצנייה וציאוהו אלה: והוא יכוננה עליון. הקצ"ה יכוננה
להיות עליון נעלה על כל העולם: וחד מינייהו. מצני ארץ ישראל: עדיף. פקחים ומרפיים: **מתני'** האזן צריך
לפניו ראיה. אס צא לתבוע כמזבה מן האירוסין מזה שמנמל לקמתה: נכנסה לרשות הבעל. ניסת והוא צא להולאה בלא כמזבה
על מומין שבה: הבעל צריך להביא ראיה. עדים. וכולה מפרש צגמרל נלקמן ע"י: צמה דברים אמורים. שהבעל יכול לטעון על המומין:
אין

ולא הכוס צני ישראל. צצבעונים כתיב: רצה אמר. הא דקתני
אכל חכס והמירה אינה מקודשת: צאשה השוכה. בת גדולים דלפי'
למ"ד רואה אדם שמתכוזה אשתו צב"ד הכא אמר אי אפשר צאשה
נדרינת וגט נמי לא ניחא לי למינצא לה דלתסר צאמה ואחמה ולא

יולא הכום בני ישראל כי נשבועו להם
נשיאי העדה וכומה רבים רב נחמן בר
יצחק אמר אשלושה ימים שנים רבים שלשה
ר' יצחק אמר עשרה עדה כתיב בהו ר"מ
אומר כל נדר שצריך חקירת חכם לא יחזור
ר' אלעזר אומר לא אסרו צריך אלא מפני
שאינו צריך במאי קמיפלגי רבי מאיר סבר
אדם רוצה שתתכוזה אשתו בב"ד ר' אלעזר
סבר אין אדם רוצה שתתכוזה אשתו בב"ד
רבא אמר הכא באשה חשובה עסקינן
דאמר לא ניחא לי דאיתסר בקרובותיה אי
הכי סיפא דקתני אבל הוא שהלך אצל חכם
והתירו אצל רופא וריפא אותו מקודשת
ליתני אינה מקודשת ולימא הכא באדם
חשוב עסקינן דאמרה לא ניחא לי דאיתסר
בקריביה איהו בכל דהו ניחא לה כדריש
לקיש דאמר ר"ל טב למיתב טן דו מלמיתב
ארמלו אביי אמר דשומשמנא גברא כורסיה
בי חראתא רמי לה רב פפא אמר דנפסא
גברא תיקרייה בסיפי בבא ותיתיב רב אשי
אמר דקלסא גברא לא בעי טלפחי לקידרא

תנא וכולן מזנות ותולות בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו': תנא הוסיפו
עליהן זיעה ושומא וריח הפה והני בכחני לא פסלי והתנן הווקן יזהחולה
והמוזהם ותנן מומין אלו בין קצועין בין עוברין פסולין באדם א"ר יוסי
בר' חנינא לא קשיא כאן בזיעה עוברת כאן בזיעה שאינה עוברת רב אשי
אמר זיעה אמוזהם קא רמית יהתם גבי כהנים אפשר לעברה בקיוהא דחמרא
לא אפשר האי שומא היכי דמיא אי דאית בה שער הכא והכא פסלה אי
דלא אית בה שער אי שומא גדולה היא הכא והכא פסלה אי שומא קטנה
היא הכא והכא לא פסלה דתניא ישומא שיש בה שער ה"ז מום אין בה שער
גדולה ה"ז מום קטנה אין זה מום ואיזוהי גדולה פירש רשב"ג יעד כאיטר
האיטילקי א"ר יוסי בר' חנינא בעומדת על פדחתה פדחתה ראה וניפיים הוא
א"ר פפא בעומדת לה תחת כפה של ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין דלא
מתחזיא א"ר חסדא הא מילתא מגברא רבה שמיע לי ומנו ר' שילא ה"שכה
כלב נעשה מקומו צלקת הרי זה מום א"ר חסדא קול עבה באשה ה"ז מום
שנאמר כ"י קולך ערב ומראך נאוה: תני ר' נתן ביראה בין דדי אשה טפח
סבר רב אחא בריה דרבא קמיה דרב אשי למימר טפח למעלותא א"ל
רב אשי ג' מומין תניא וכמה אמר אביי שלש אצבעות תניא ר' נתן
אומר כ"ל אשה שרדיה גסין משל חברותיה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר
בריה דרבי יהושע בן לוי משמיה דר' יהושע בן לוי טפח ומו איכא כי האי
גוונא אין דאמר רבה בר בר חנה אני ראיתי ערביא אחת שהפשילה דדיה
לאחוריה והניקה את בנה וזלציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה
עליון א"ר מיישא בר בר רביה דר' יהושע בן לוי אחד הנוולד בה ואחד
המצפה לראותה אמר אביי אחד מינייהו עדיף כתרי מינן אמר רבא וחד
מינן כי סליק להתם עדיף כתרי מינייהו דהא רבי ירמיה דכי הוה הכא לא
הוה ידע מאי קאמרי רבנן כי סליק להתם קרי לן בבלאי טפשיא:
מתני' יהיו בה מומין ועודה בבית אביה האב צריך להביא ראיה
שמשתארה היו בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל הבעל
צריך להביא ראיה שעד שלא נתארה היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ וחכמים אומרים כמה דברים אמורים בבמוין שבסתר
אבל

זה ואחד המנפה לראותה יקרא מצנייה וציאוהו אלה: והוא יכוננה עליון. הקצ"ה יכוננה
להיות עליון נעלה על כל העולם: וחד מינייהו. מצני ארץ ישראל: עדיף. פקחים ומרפיים: **מתני'** האזן צריך
לפניו ראיה. אס צא לתבוע כמזבה מן האירוסין מזה שמנמל לקמתה: נכנסה לרשות הבעל. ניסת והוא צא להולאה בלא כמזבה
על מומין שבה: הבעל צריך להביא ראיה. עדים. וכולה מפרש צגמרל נלקמן ע"י: צמה דברים אמורים. שהבעל יכול לטעון על המומין:
אין

א) גישין מו. וע"ש.
ב) לנעל עד: ד"ק וע"ש.
ג) נשם טושיע: ד' צ"ק ק"א.
ד) דף מהל. יבמות
ק"ח: ט) ויבמות ט"ז
ו) בכורות מהל. א) וס' ט"ז
ח) נפשות מב. ע"ש.
ט) נפשות ל: יומא ט.
זכום ס: נפשות ג.
ככורות מהל: י) ס"א ט"ז
ס) נפשות טו. ט) ט"ז ט"ז
של טושיע.

תורה אור השלם

1. ולא הפה בני ישראל
בי נשבועו להם נשיאי
העדה בני אלהי ישראל
וילנו כל העדה על
הנשיאים: יהושע ט יח
2. יזנה בחגי השלע
בסתר המדרגה הראני
את מראיך השמיעי עיני
את קולך בי קולך ערב
ומראיך נאדה:
שיר השירים ב יד
3. ולציון יאמר איש
ואיש ילד בה וזהו
יכוננה עליהן:
תהלים פו ה

מוסף רש"י

כי נשבועו להם. והוא
לה לאשלי אשבעתי
אי לא משום דאמר
צבים (ג' טו. ח.). ימיה
שנים רבים שמי
גבי זכה דשנין ליה
כפליה נדה (טו. טו.) עדה
כתיב בהו. עדה עשרה.
דכתיב גבי מרגלים וצמד
ל' עדה העדה, יאל
יהושע וכו' (טו. טו.) אדם
רוצה שתתכוזה אשתו
בב"ד. לומר איט מקפיד
בקי. הלך צין חקית
חכס מזי ללקלת (טו. טו.)
טב למיתב טן דו
מלמיתב ארמלו. משל
הוא שהנשים אומרות על
בעל כל דוא, שהוא טוב
לשבע עס שני גופים משבת
אלמנה (מדושי' טו.) אן דו,
גנופים טנים. בעל ואשתו,
ואפילו איט לה אלא
לזנות בעלמא (מדושי' ז.
ובע"ז יבמות ק"ח.) לומר
אשה בעל דהו ניחא לה
(ביק ק"א.) דשומשמנא
גברא. בעל גון כמלה,
כורסיה בי חראתא רמי
לה. מחוקק ענמה נשואה
ועומת כסאה אלא חשונת
חיות הלך יבמות ק"ח.)
דנפסא גברא. אדם
מאוסה. מפני אמר (טו. טו.)
ורקלסא
גברא. מן שכול משפחה
(טו. טו.) והמוזהם. מפרית
(בכורות טא.) מומין
אלו. האמומין בכבורי. צין
קצועין בין עוברין. כל צין
שין גו. פסולין באדם.
כתיב לעבודה (טו. טו.)